

Българска
 телекомуникационна
 компания АД
 бул. Ген. Тотлебен 8
 София 1606

**Анализ за степента на прилагане на принципите за разходоориентираност и
 разделно счетоводство за услугите, предлагани от БТК АД през 2005 г.**

С Решения № 1742 от 12.09.2005 г. и № 2389 от 21.12.2005 г. БТК АД е определена за оператор със значително въздействие върху пазара на фиксирани обществени телефонни мрежи и фиксирани гласови телефонни услуги, както и на пазара за предоставяне на услугата „линии под наем“.

Предвид това, съгласно разпоредбите на Закона за далекосъобщения (ЗД), за компанията възникват следните задължения във връзка с прилагането на принципите за разходоориентираност и разделно счетоводство за регулираните от Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) услуги:

Услуги	Разходоориентираност	Определяне на разходи по система	Разделно счетоводство
Взаимно свързване	Чл. 121, ал. 2	Чл. 121, ал. 5; чл. 216, ал. 2	Чл. 121, ал. 4
Линии под наем	Чл. 140, ал. 9	Наредба за линии под наем	-
Фиксирана гласова телефонна услуга	Чл. 216, ал. 1 – цените се определят въз основа на разходите	-	-
Специфичен достъп	Чл. 129, ал. 1	-	Чл. 129, ал. 2
Необвързан достъп	Чл. 130, ал. 1	Чл. 130, ал. 4, чл. 216, ал. 1	Чл. 130, ал. 3
Съвместно ползване	Чл. 178, ал. 2	-	-

Във връзка с изпълнението на наложените специфични задължения

БТК АД прилага система за определяне на разходите по елементи, наричана "SeeCost – Система за управленска разходна отчетност" (Система), въз основа на която се определят разходоориентираните цени на посочените услуги и която изисква водене на разделно счетоводство за разходите за всички предоставяни от компанията услуги. Системата е одобрена с Решение № 1049 от 15.04.2004 г. след проведени консултации с регулатора и отразяване на всички негови забележки.

Системата е разработена от PriceWaterhouse Coopers през 2001 г. при отчитане на развитието на БТК АД и предлаганите услуги, тенденциите в развитието на телекомуникациите и е изцяло хармонизирана с действащите препоръки на Европейския съюз по отношение при спазването на принципите за същественост, прозрачност, обективност, последователност, възможност за одит и разходна обусловеност, като отразява и принципите, заложили в действащата нормативна уредба. Тя се основава на пълното разпределение на разходите (FAC) върху единица услуга и има следните особености:

- Разпределя оперативните разходи съгласно данни от одитирания отчет за приходите и разходите от неконсолидирания финансов отчет на компанията за определен минал период при спазване принципа на историческа цена, според счетоводните данни, с изключение на разходите за амортизация;
- Определя настоящата стойност на активите, на чиято основа се начисляват разходите за амортизация;
- При формиране на пълна себестойност на услугите се добавя цената на капитала, на заведените в неконсолидирания баланс на компанията дълготрайни активи, разпределен по услуги;
- Основава се на системата за разпределение на разходите съобразно дейността, която ги е предизвикала (Activity Based Costing - ABC). Така се отразяват причинно-следствените връзки по отношение на разходите и тяхното разпределение;
- Преките разходи по предоставяне на услугите се отнасят директно към услугите;
- Общите разходи за няколко или всички услуги се разпределят въз основа на анализ на причините на възникване на разходите, когато това е приложимо, или на база на установяване на връзка със сходна категория разходи;
- Разходи, за които причинно-следствената връзка не може да бъде установена, се разпределят при спазване на съотношението, изчислено при разпределяне на разходите на предходна стъпка,
- За формиране на пълна себестойност на услугите се добавя

цената на капитала, вложен в дружеството (в това число собствен и привлечен), разпределен по услуги.

С цел осигуряване на максимална прозрачност и гарантиране правилното прилагане на принципите на Системата, БТК АД инициира проект по одитиране на Системата. Проектът беше възложен на външната консултантска фирма - *McKinsey & Company*, като в процеса на работа са отчетени всички поставени от експертите на КРС въпроси относно резултатите от системата, цялостната методика, оценката на групите дълготрайни активи и процеса на разпределяне на разходите по предоставяните от компанията услуги. Проектът беше завършен през месец Май като в резултат на одита е установено, че методологията и прилагането на системата отразяват изцяло принципите, заложи в Европейската нормативна рамка по отношение на разходоориентираността, а именно:

- Директива 97/33/ЕС и допълващите я препоръки 98/195/ЕС, 98/511/ЕС - определящи основните положения при свързаността на телекомуникационните оператори и предоставяне на универсалната услуга на либерализираните пазари.
- Директива 98/10/ЕС – определяща условията за отворен достъп за използване на фиксираната обществена телефонна мрежа според принципите на отворената мрежа. Директивата дефинира набора от услуги, до които следва всички потребители да имат достъп на разумна цена като част от универсалната услуга. Директива 92/44/ЕС и допълващите я решение 94/439/ЕС и директива 97/51/ЕС - определящи прилагането на принципа на отворената мрежа за наетите линии: достъп на потребителите до минималния пакет от наети линии с унифицирани технически характеристики.
- Препоръка 98/322/ЕС, определяща разделянето на счетоводните разходи според услугите, за чието предоставяне са били извършени. Оператори със значително въздействие върху пазара са задължени да въведат система за разпределяне на разходите, която да бъде прозрачна и ефективна. На данните от тази система са базирани разходоориентираните цени. Директивата разрешава използването на настоящите стойности (*current cost*) на дълготрайните активи при определянето на разхода за амортизация. Регламентира се и включване на цената на капитала по посочена в директивата формула.

Бяха подобрени принципите и реда за залагане в системата на входни данни от регистъра на дълготрайните активи и оперативните данни в частта на разходите за труд, като всички оперативни изменения са представени на КРС.

- Едно от направените подобрения включва преоценката на заведените активи с техния съвременен еквивалентен актив, докато останалите са концентрирани върху разпределението на разходите по услуги, както следва:
1. Променен е начина на оценката на настоящата стойност на мрежовите елементи на три основни групи дълготрайни активи – кабели, активи, свързани с аналогова комутация (аналогови централи) и активи, свързани с цифрова комутация (цифрови централи).
 2. Полезният живот на дълготрайните активи е променен в съответствие с прилаганите международни стандарти
 3. Актуализирано е пресмятането на зетият капитал като за всяка група дълготрайни активи той е равен на остатъка от отчетната стойност след отчитане на акумулираната амортизация от датата на придобиване на актива.
 4. Разпределянето на разходите за мрежовите елементи е променено в съответствие с текущите промени в структурата на мрежата на БТК за таблицата за маршрутизиране, комбинираните селищни и междуселищни централи и междуселищните кабели между разходни центрове за наети линии и гласови услуги.
 5. Разходите за труд се разпределят в момента според коректно събрана информация за разходвано време. Актуализирано е разпределението на разходите за труд на базата на проведено проучване през месец Март 2005 г. в Мега РУД Плевен, който представя около 25% служителите на БТК.

Представените промени засягат главно числовото изражение на компонентите на системата и на практика не изменят методологията, използвана при разпределяне на разходите.

Основните принципи, заложи при разработването и прилагането на Системата, позволяват проследяване на процесите на разпределение на разходите и формиране на разходоориентирани цени, както и

одитиране на резултатите. По този начин се гарантира, че цените за всички регулирани услуги са определени при спазването на принципа за разходоориентираност и разделно счетоводство.

Данни за прилагането на Системата и резултати са представени от БТК АД на КРС през годината многократно, както във връзка с одобряването на Системата, така и при внасяне на предложения за разходоориентирани цени на регулираните услуги.

Предвид гореизложеното може да се направи извод, че чрез прилагането на одобрената от КРС система за определяне на разходите по елементи, през 2005 г. БТК АД е изпълнила в максимална степен наложените специфични задължения за разходоориентираност на цените на регулираните услуги и за прилагане на разделно счетоводство.

Финансов директор на БТК АД:

15.04.2006

Гр.

София